

55 lat temu zmarła Maria Dąbrowska, autorka "Nocy i dni", pięciokrotnie nominowana do literackiego Nobla

19 maja 1965 r. zmarła Maria Dąbrowska, autorka "Nocy i dni", pięciokrotnie nominowana do literackiego Nobla. Jej szanse zwichnął recenzent Akademii, który napisał że "nie rozumie, dlaczego jej dzieło, liczące 2250 stron, nosi tytuł »Noce i dnie«, skoro nocą nic się nie dzieje".

-Autorka utworów:

- Marcin Kozera (1927; opowiadania)
- Gałąź czereśni (1922; opowiadania)
- Uśmiech dzieciństwa (1923; opowiadania)
- Dzikie ziele (1925-1929; opowiadania)
- Ludzie stamtąd (1926; opowiadania)
- Noce i dnie (1931-1934; powieść)

- Prócz tego, że sama pisała, była także tłumaczką literatury duńskiej, angielskiej i rosyjskiej.

- W życiorysie urodzonej 6 października 1889 r. córki Józefa Szumskiego i Ludomiry z domu Gałęckiej można przeczytać, że pochodziła ze zubożałej rodziny szlacheckiej. "«Zubożenie» czy «podupadłość» brały się zazwyczaj stąd, że po kolejnych powstaniach carskie, najczęściej, władze w ramach represji - zabierały rodzinom majątki" - wyjaśniła Anna Mieszczanek ("Przedwojenni. Zawsze był jakiś dwór. Historia ziemian", 2020). "Ojciec Marii Dąbrowskiej stracił swoje włości po powstaniu styczniowym i dlatego jego córka urodziła się w Russowie pod Kaliszem (1889), w którym Józef Szumski był «tylko» administratorem na czterystu zaniedbanych hektarach" - dodała.

- Maria miała czwórkę młodszego rodzeństwa. "Świat naszego dzieciństwa był zamknięty w obrębie kopców granicznych majątku administrowanego przez ojca. (...) Rodzice kochali nas po prostu i nigdy nie mogło nam nic zabraknąć" - napisała w "Kurierze Warszawskim", 1917.

- Anna Machcewicz, biografka Kazimierza Moczarskiego, przypomniała, że Dąbrowska znalazła się w gronie 19 intelektualistów, którym zawdzięczał on zwolnienie po 11 latach bezprawnego uwięzienia oraz tortur. W kwietniu 1956 r. podpisała list domagający się sprawiedliwych procesów dla więźniów politycznych, skierowany do przewodniczącego Rady Państwa Aleksandra Zawadzkiego i prezesa Rady Ministrów Józefa Cyrankiewicza. Tekst przygotowała mecenas Aniela Steinsbergowa. Zaczynał się od słów: "Naród żąda Polski sprawiedliwej, żąda poszanowania prawa, moralności i czystości w wykonywaniu władzy państwowej i nie może się pogodzić z bezprawiem zalegalizowanym prawomocnymi wyrokami sądowymi".

- W marcu 1964 r. Dąbrowska podpisała List 34. Dwuzdaniowy list protestacyjny polskich intelektualistów przeciw cenzurze w PRL, skierowany do premiera Józefa Cyrankiewicza, złożony 14 marca 1964 w Urzędzie Rady Ministrów przez Antoniego Słonimskiego. Nazwa listu odwołuje się do liczby osób, które go podpisały.

- Po wojnie Dąbrowską nominowano do literackiego Nobla czterokrotnie - w 1957, 1959, 1960 i 1965 roku. W kontekście ostatniej szansy warto przypomnieć list Jerzego Giedroycia do Konstantego A. Jeleńskiego z 14 czerwca 1964 r. "Ponieważ echa memoriału 34 są jeszcze żywe, czy nie sądzi Pan, że może byłyby szanse zalansowania Marii Dąbrowskiej na Nagrodę Nobla. Może miałyby szanse na zasadzie »pasternakowskiej« (ma się takich Pasternaków, na jakich się zasługuje)" - napisał Giedroyc.

- Dąbrowska przeżywała noblowskie niepowodzenia. "Melancholijne rozmyślenia o sobie. Zaliczona do pisarzy XIX-wiecznych (Sandauer) – co za pomyłka! Zepchnięta do lektur szkolnych - co za nieporozumienie! Czy ktoś mnie kiedyś odkryje?" - zapisała 4 maja 1958 r.

- Z moimi głupimi nadziejami na »wyjście w świat« klops kompletny. (...) A więc moja twórczość okazała się światu niepotrzebna. To też nie jest łatwa do zniesienia porażka przed końcem życia. (...) Wielkie ostateczne rozczarowanie co do siebie i mej twórczości. Klapa generalna. (...) Czym teraz żyć?" (8 grudnia 1958 r.). Pomysł "Nocy i dni" pojawił się kilka lat przed ich napisaniem. "Pamiętam dobrze ten dzień. Kupowałam coś w sklepiku spożywczym, do którego przynieśli akurat kosz drożdży. Pełno paczek z napisem: »Niechcice«. Jest podobno taka fabryka drożdży" - opowiedziała Dąbrowska w 1933 r. "Wiadomościom Literackim". "Na tych drożdżach wyrósł w ciągu jednego dnia pomysł powieści.

- U schyłku życia napisze w "Dziennikach": "Cała moja dotychczasowa twórczość obejmuje mały skrawek ziemi kaliskiej, na którym się urodziłam i wychowałam. Wszystkie tematy moich głównych książek wydzwignęły się ze mnie w wiele lat po opuszczeniu na zawsze moich stron rodzinnych".

- Po śmierci Dąbrowskiej wielkim zaskoczeniem okazały się jej dzienniki. Wiedziano, że je prowadzi, ale nikt się nie spodziewał tak ogromnego rozmiaru tego diarystycznego pisarstwa (pełne ich wydanie liczy 13 tomów). Odkrycie było wręcz oszałamiające" – powiedziała prof. Ewa Głębińska, która opracowuje korespondencję prywatną pisarki. "Zestawienie »Dzienników« z korespondencją pisarki pozwoli na pokazanie społeczeństwa funkcjonującego w trudnych, wymagających hartu ducha czasach. Bo trzeba zauważyć, że Dąbrowska zawsze żyła w takich czasach: najpierw zabory, potem pierwsza wojna i walka o Niepodległość, krótki okres wolnej Polski i wkrótce druga wojna światowa, a na koniec stalinizm" – oceniła prof. Głębińska.

Więcej na temat życia i twórczości Marii Dąbrowskiej można przeczytać w artykule pod tym samym tytułem na stronie Onet Kultura/Źródło PAP.

Polecam „Wasza Bibliotekarka”

Biblioteka cyfrowa

BIBLIOTEKA CYFROWA to system informacyjno-wyszukiwawczy tworzony przez instytucję sprawczą lub podmioty współpracujące, w którym gromadzone są uporządkowane zbiory zasobów cyfrowych, tj. dokumenty w oryginalnej postaci cyfrowej (born digital) oraz dokumenty zdigitalizowane będące odwzorowaniem dokumentów w postaci tradycyjnej, udostępniane bezpłatnie w sieci za pomocą specjalistycznego oprogramowania do tworzenia biblioteki cyfrowej i zarządzania nią. Zbiory cyfrowe są wyszukiwalne w bibliotece cyfrowej za pomocą specjalistycznego mechanizmu wyszukiwawczego. Biblioteka cyfrowa tworzona jest na podstawie tradycyjnych procesów bibliotecznych, tj.: gromadzenia, opracowania, udostępniania, archiwizowania oraz dodatkowo na podstawie nowych procesów, jakimi są: digitalizacja, publikowanie, zarządzanie kolekcjami cyfrowymi oraz prawami autorskimi. Misją biblioteki cyfrowej jest zapewnienie użytkownikom dostępu do dziedzictwa kulturowego w postaci zbiorów cyfrowych oraz zachowanie ich (w odpowiednich formatach) dla potomnych dzięki procesowi długoterminowej archiwizacji. Struktura biblioteki cyfrowej składa się z następujących komponentów: obiekty cyfrowe, kolekcje cyfrowe, metadane, infrastruktura techniczna, interfejs, projekty, usługi, użytkownicy oraz wyspecjalizowany zespół architektów.

***Lista bibliotek, repozytoriów, archiwów i muzeów cyfrowych
– wybór i oprac. Barbara Maria Morawiec***

[Lista bibliotek cyfrowych na świecie](#)

- [19th-century German Stories](#)
- [ABU – laBibliothèque Universelle](#)
- [Alexandria Digital Research Library](#)
- [American Memory](#)
- [Arkiv for Dansk Litteratur](#)
- [Athena](#)
- [Australina Literature Online](#)
- [Bartleby](#)
- [Bibliotheca Augustana](#)
- [Biblioteca Digital Hispánica](#)
- [Biblioteca Nacional De Portugal Digital](#)
- [Bibliothèque et Archives nationales du Québec](#)
- [Birmingham Public Library Digital Collections](#)
- [British History Online](#)
- [Central Florida Memory](#)
- [Cervantes en la BNE](#)
- [Chinese Text Project](#)
- [Classics in the History of Psychology](#)
- [Darwin Online](#)
- [Delpher Digar](#)
- [Digital Archive](#)
- [Digi – Kansalliskirjaston digitoidut aineistot](#)
- [Digital Bodleian Library](#)
- [Digital Library National Library of Latvia](#)
- [Digital Library of Georgia](#)
- [Digital Library of India](#)
- [Digital Library of Slovenia](#)
- [Digital South Asia Library](#)
- [Digitalizirana baština](#)
- [E-corpus](#)
- [eBooks@Adelaide](#)
- [Eumed](#)
- [ePaveldas](#)
- [Europeana](#)
- [Google Books](#)
- [Gallica](#)
- [Historic American Sheet Music](#)
- [Historic Costume & Textiles Collection](#)
- [Hrčak](#)
- [International Children’s Digital Library](#)
- [Internet Archive](#)
- [Internet Archive Wayback Machine](#)
- [Internet Library of Early Journals](#)
- [Intra Text](#)
- [Koninklijke Bibliotheek](#)
- [Kramerius – Digital Library of Czech Books and Periodicals](#)
- [Libri Vox](#)
- [Library of Congress Digital Collection](#)
- [Manuscriptorium – Digital Library of Written Cultural Heritage](#)
- [Memoria Chilena](#)
- [Memory of the Netherlands](#)

- [Metamorfoze](#)
- [Missouri Digital Heritage](#)
- [Münchener Digitalisierungszentrum Digitale Bibliothek](#)
- [National Library of Medicine Digital Collections](#)
- [Online Gallery](#)
- [Open Library](#)
- [Pandora – Biblioteca Digital Hispanica](#)
- [Perseus Digital Library](#)
- [Planet eBook](#)
- [Project Gutenberg](#)
- [Project Gutenberg Australia](#)
- [Projekt Gutenberg-DE](#)
- [Project Runberg](#)
- [Rare Book Room](#)
- [Rijksmuseum Collection](#)
- [Quatar Digital Library](#)
- [The Collected Papers of Albert Einstein](#)
- [The Complete Works of William Shakespeare](#)
- [The Digital Brain Library](#)
- [The Digital Collections of East Carolina University](#)
- [The Humanities Text Initiative](#)
- [The Kurdish Digital Library](#)
- [The New York Public Library Digital Collections](#)
- [The Online Books Page](#)
- [The OnlineMedieval & Classical Library](#)
- [The Oscar Wilde Collection](#)
- [The Universal Digital Library](#)
- [Timarit National and University Library of Iceland](#)
- [UK Web Archive](#)
- [University of Florida Digital Library](#)
- [University of Miami Libraries Digital Collections](#)
- [Veröffentlichungen des Leibniz-Archivs](#)
- [Web Site Archiving](#)
- [What's on the menu?](#)
- [World Digital Library](#)
- [World Public Library](#)
- [Vatican Library Digitalization Project – Biblioteca Apostolica Vaticana](#)

Listy bibliotek cyfrowych w Polsce

- [ABC – Akademska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Archiwum Akt Nowych](#)
- [Archiwum Główny Akt Dawnych w Warszawie](#)
- [Archiwum Muzyki Wiejskiej](#)
- [Archiwum Państwowe w Białymstoku](#)
- [Archiwum Państwowe w Olsztynie](#)
- [Archiwum Państwowe w Przemyślu](#)
- [Archiwum Państwowe w Szczecinie](#)
- [Armarium – Dominikańska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Bałtycka Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Biała Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Bibliologiczna Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Biblioteka Cyfrowa AJD](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Diecezji Legnickiej](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Głównej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia Społecznego](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Informatyki](#)

- [Biblioteka Cyfrowa Instytutu Ekologii Terenów Uprzemysłowionych](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Instytutu Geodezji i Kartografii](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Instytutu Łączności](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Instytutu Nafty i Gazu](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Instytutu Odlewnictwa](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Katedry Lingwistyki Formalnej Uniwersytetu Warszawskiego](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Małopolskiego Towarzystwa Genealogicznego](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Ośrodka KARTA](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Ośrodka Rozwoju Edukacji](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Politechniki Koszalińskiej](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Politechniki Lubelskiej](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Politechniki Śląskiej](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Politechniki Warszawskiej](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Polskiego Instytutu Antropologii](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Łódzkiego](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Papieskiego](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Śląskiego](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Wrocławskiego](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lublinie](#)
- [Biblioteka Cyfrowa Zachodniopomorskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli](#)
- [Biblioteka Dziedzictwa Kulturowego i Historycznego Gminy Żarów](#)
- [Biblioteka Nowa Humanistyka](#)
- [Biblioteka Kolekcji Prywatnych](#)
- [Biblioteka Multimedialna Teatru NN](#)
- [Biblioteka Otwartej Nauki](#)
- [Centralna Baza Judaików](#)
- [Centralna Biblioteka Judaistyczna](#)
- [Chełmska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Cyfrowa Biblioteka Diecezjalna w Sandomierzu](#)
- [Cyfrowa Biblioteka Druków Ulotnych Polskich i Polski Dotyczących z XVI, XVII i XVIII wieku](#)
- [Cyfrowa Biblioteka Historii Medycyny i Farmacji](#)
- [Cyfrowa Biblioteka Ormiańska](#)
- [Cyfrowa Biblioteka Pedagogiczna w Chełmie](#)
- [Cyfrowa Ziemia Sieradzka](#)
- [Cyfrowe Archiwum KK NSZZ Solidarność](#)
- [Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej](#)
- [Cyfrowe Archiwum Woli](#)
- [Cyfrowe Dziedzictwo Kulturowe](#)
- [Cyfrowe Muzeum Narodowe](#)
- [Cyfrowy Dolny Śląsk](#)
- [DIR – Zasoby Polskie](#)
- [Dolnośląska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Drawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa \(w przygotowaniu\)](#)
- [e-biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego](#)
- [e-kolekcja Czasopism Polskich](#)
- [Elbląska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Federacja Bibliotek Cyfrowych](#)
- [Fototeka](#)
- [Fundacja Muzeum Wojciecha Weissa](#)
- [Genealogia w Archiwach](#)
- [Gdańska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Iławska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Inowrocławska Biblioteka Cyfrowa](#)

- [Internetowa Biblioteka Wzornictwa](#)
- [Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Kędzierzyńsko-Kozielska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Kolbuszowska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Krośnieńska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Księgozbiór Wirtualny Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES](#)
- [Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Leszczyńska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Lubelska Biblioteka Wirtualna](#)
- [Lubelskie Archiwum Cyfrowe](#)
- [Łódzka Regionalna Biblioteka Cyfrowa CYBRA](#)
- [Małopolska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Mazowiecka Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Międzynarodowe Archiwum Białoruskie](#)
- [Muzeum Okręgowe w Lesznie](#)
- [Narodowe Archiwum Cyfrowe](#)
- [Ninateka](#)
- [Nowohucka Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Opolska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Otwarte Repozytorium Nauk Humanistycznych](#)
- [Otwórz książkę](#)
- [PAUart – Katalog Zbiorów Artystycznych i Naukowych Polskiej Akademii Umiejętności](#)
- [Pedagogiczna Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Płocka Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Podkarpacka Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Podlaska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [POLONA – Cyfrowa Biblioteka Narodowa](#)
- [Polonijna Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Pomorska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Prasa w Internecie](#)
- [Publiczne Archiwum Cyfrowe Agnieszki Osieckiej](#)
- [Radomska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Regionalia Ziemi Łódzkiej](#)
- [RepoS – Rozprawy Doktorskie Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach](#)
- [Repozytorium Biblioteka Cyfrowa – Instytut Podstaw Informatyki Polskiej Akademii Nauk](#)
- [Repozytorium Centrum Otwartej Nauki](#)
- [Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych](#)
- [Repozytorium Cyfrowe Poloników](#)
- [Repozytorium Cyfrowe Uniwersytetu Techniczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy](#)
- [Repozytorium Dziennik Ustaw RP na Uchodźstwie](#)
- [Repozytorium Instytucjonalne Krakowskiej Akademii eRIKA](#)
- [Repozytorium Instytucjonalne PCSS](#)
- [Repozytorium Politechniki Krakowskiej](#)
- [Repozytorium Publikacji Naukowych Politechniki Śląskiej](#)
- [Repozytorium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza](#)
- [Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego](#)
- [Repozytorium Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego](#)
- [Repozytorium Uniwersytetu Mikołaja Kopernika](#)
- [Repozytorium Uniwersytetu Łódzkiego](#)
- [Rolnicza Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Sanocka Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Sądecka Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Stalowska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Statystyczna Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Szukaj w Archiwach](#)
- [Śląska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Świętokrzyska Biblioteka Cyfrowa](#)

- [Tarnobrzaska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Tarnowska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Tarnowsko-Galicyjska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Warmińsko-Mazurska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Wejherowska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Wirtualna Biblioteka Literatury Polskiej](#)
- [Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Wirtualne Archiwum Polskich Ormian](#)
- [Wirtualne Muzea Małopolski](#)
- [Wirtualne Muzeum Jerzego Kukuczki](#)
- [Wolne Lektury](#)
- [Wypędzeni 1939](#)
- [Zachodniopomorska Biblioteka Cyfrowa Pomerania](#)
- [Zapis socjologiczny Zofia Rydet](#)
- [Zapisy Terroru – Repozytorium Ośrodka Badań nad Totalitaryzmami](#)
- [Zbrojownia – Wojskowa Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Zielonogórska Biblioteka Cyfrowa](#)
- [Ziemiańska Biblioteka Cyfrowa](#)

Jeżeli w życiu będziecie czegoś szukać.....

Polecam „Wasza Bibliotekarka”